

APROXIMACIO DEMOGRAFICA...

A l'encapçalament es llegeix: "Empadronamen de la Vila de Reus fet en 1818", però el darrer vuit està retocat i sota seu es nota clarament un nou. Entre els papers solts que van amb l'empadronament n'hi ha un que diu que aquests papers foren requisats pel regidor de la vila, Francisco Coder. Suposant que sigui cert que es tracta d'un sol cens i no de dos, la diferència entre la xifra obtinguda i la donada al govern és enorme i no pot ésser fruit, de cap de les maneres, d'un error del transcriptor o una petita disminució feta de bona fe. La cosa queda bastant més clara si es recorda que el cens de 1819 fou fet "para el reemplazo del ejercito". Es de suposar que el temor a les lleves podria molt bé induir els regidors de la vila a escamotejar gent, fins i tot un miler de veïns, cosa que també suposava a la pràctica haver de contribuir menys i tenir més pocs homes a l'exèrcit. Això, però, de moment, és tan sols una hipòtesi mentre no es trobi cap més document que la confirmi. Per altra banda, i la cosa és estranya, no es parla als llibres d'actes de l'ajuntament de cap dels dos censos.

APENDIX

Com a mostra de com es feia un empadronament a l'època, reproduïxo, respectant-ne l'ortografia, la part relativa a la "Plasa de las Comedias", avui de Catalunya.

Plasa de las Comedias

Propietaris	Alquilinos
Casa teatro del ospital	Bonava. Farran Sastre
Jaume Martí Selle	Andreu Tarrull Sastre
Jph. Artis Sirugia	Anton Papiol fuste
	Juan vilaseca Conde
Anton Giol Adrogr	Juan Cavalleria fabt.
Ignasi Sule	Sebastia Pulles Peixer
Jph Artis sirugia	Jph Buxo fundista
Ramon Guardia	
Gremi de Blanquers	M ^a Elias vda.
de id...	Anton Pamies Revd. y bote
	Pau Verges Bote
de id...	Nicolau Galet Bote
	Fco. Roig Sistelle
Gremi de Blanques	Pera Sole Sabate
	Juan Baiget
	Jph. Borrass valer.

— MONOGRAFIC —
— MONOGRAFIC —

després del número dedicat al
Dr. Vallespinosa la

REVISTA
del mes de Maig
també serà un

— MONOGRAFIC —

dedicat, aquesta
vegada, a la

**Poesia local de
post-guerra**

— MONOGRAFIC —
— MONOGRAFIC —

EL NAIXEMENT DE L'OTAN I EL PACTE DE VARSOVIA

Antoni M.ª CORREIG I BLANCHAR

En acabar-se la Segona Guerra Mundial s'afebliren ràpidament els pocs lligams que mantenien units els països aliats. L'últim acte portat a terme en comú fou el procés de Nuremberg, el 1946. A partir d'ell començà la ruptura entre les dues grans potències, U. S. A. i U. R. S. S., per passar a donar lloc, l'any següent, a l'inici de la guerra freda. Foren especialment les divergents concepcions entre l'Est i l'Oest sobre el pla econòmic que menaren cap en aquesta ruptura. La crisi de Berlín (1948) i la guerra de Corea (1950) afermaren la divisió del món en dos blocs rivals: el bloc "lliure" i el comunista, menats respectivament per les dues grans potències, U. S. A. i U. R. S. S.

Durant i acabada la Segona Guerra Mundial, els Estats Units començaren a crear diferents organismes per satisfer algunes de les necessitats immediates dels països devastats; la seva eficàcia fou, però, molt minsa. No fou fins el 5 de juny de 1947 que el general

Marshall desenvolupà en un gran discurs les línies mestres del que fóra el "Pla d'Assistència Americana per al Renaixement d'Europa", posteriorment anomenat "Pla Marshall". Inicialment, aquest pla s'oferí tant als països de l'Est com de l'Oest. Fou el Kremlin qui impedí que els països de l'Est se'n beneficiessin, perquè li semblà que anava dirigit a minar la seva zona d'influència. (Per altra banda, poc temps abans, el President dels Estats Units havia definit la "Doctrina Truman", d'ajut als països amenaçats per les pressions soviètiques, per tal de deturar el comunisme). Molotov rebutjà en bloc totes les proposicions americanes en una conferència tripartita amb Gran Bretanya i França. Aquesta actitud de la Unió Soviètica afavorí la cohesió momentània dels països de l'Oest; el Kremlin respongué creant el Kominform (setembre del 1947), resurrecció parcial de l'antic Komintern, que reagrupava els partits comunistes europeus, principalment els de l'Europa Oriental. De fet, la seva missió fou

9

Montatge fotogràfic sobre dibuixos de BOIXCAR i PERE PRATS

el control del poder (empenant així, en certa manera, el buit de poder que havia quedat en aquesta zona en acabar-se la Gran Guerra).

Davant d'aquest estat de coses, els països riberencs de l'Atlàntic i el Mediterrani s'agruparen sota la fórmula de l'OTAN, Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord. Definit en la fórmula negativa de preparar una "força de dissuasió", va aparèixer ràpidament als Estats Units com inseparable a un ajut positiu a donar a Europa en el pla econòmic: l'ajut concedit pel Pla Marshall anà en aquest sentit, així com també hi anaren els esforços de Washington per a afavorir la unitat política de l'Europa Occidental. D'aquesta manera, encara que l'ajut econòmic no fos restringit als països membres de l'OTAN, va aparèixer com el complement financer d'un engatjament militar.

Com a reacció a aquestes temptatives, amb menys eficàcia sobre el pla econòmic, la Unió Soviètica assajà de donar una cohesió més forta a les democràcies populars amb la institució del Pacte de Varsòvia i el COMECON (els equivalents, respectivament, de l'OTAN i del futur Mercat Comú Europeu).

Oficialment el Pacte Atlàntic fou signat el 4 d'abril de 1949, agrupant les potències signatàries del Pacte de Brusselles (Bèlgica, França, Luxemburg, Països Baixos i Gran Bretanya, primer intent d'unió militar europea) juntament amb Canadà, Dinamarca, Estats Units, Islàndia, Itàlia, Noruega i Portugal; seguidament s'hi afegiren

la República Federal Alemanya, Grècia i Turquia. Com ja hem dit, aquest Pacte era destinat a desanimar la Unió Soviètica de qualsevol intent d'agressió contra qualsevol país europeu pertanyent al Pacte, assegurant als països europeus (febles militarment) l'aliança dels Estats Units.

A aquesta organització i connexió de l'Europa de l'Oest, menada pels Estats Units, respon l'esforç paral·lel de la Unió Soviètica de cara als països de l'Est.

Fins a la mort de Stalin (març del 1953), almenys aparentment, no hi hagué cap problema, perquè els països satèl·lits estaven estretament lligats a la Unió Soviètica, tant econòmicament com militarment, sense altres bases jurídiques que l'orientació ideològica del Kominform. Mort, però, Stalin, fou per mantenir sòlidament aquesta cohesió del bloc comunista de cara al món "lliure" que es creà, el maig del 1955, a Varsòvia, un tractat de defensa mútua i que unia totes les forces militars sota un comandament unificat, assumit sempre per un mariscal soviètic. Els països signants foren la URSS, Albània, Bulgària, Hongria, Polònia, República Democràtica Alemanya, Rumania i Txecoslovàquia. (Posteriorment, Albània, alineada amb la República Popular Xinesa, se'n sortí). Des del juliol de 1955, la URSS proposà, sense èxit, la dissolució simultània de l'OTAN i del Pacte de Varsòvia. Actualment la Unió Soviètica proposa una Conferència de Seguretat Europea. En el fons, es tracta de reunir al voltant d'una mateixa taula els països membres de l'OTAN i del Pacte de Varsòvia.